

1

LETO

XVIII

ISKRE

UREDNIKOVA BESEDA

Letos bodo "Iskre" izhajale v evharističnem letu, kar smo hoteli izraziti že z naslovno stranjo. Pred vami je prva številka. Popeljala vas bo od doma v svet - skozi premišljevanja in iskanja, vzpone in padce nazaj v varno zavetje domače hiše. Tu so napisane iskrice in iskre, ki so se ukresale na tej poti. Med duhovniki so bili več ali manj vedno tudi pisatelji in pesniki. "Iskre" so bile prvotno zasnovane prav zato, da bi spodbujale literarno ustvarjanje, da bi v njih dijaki brusili svoj slog in izpopolnjevali jezik, da bodo mogli sčasoma ne samo literarno ustvarjati, pač pa tudi pridigati in sploh pisati in govoriti v lepem slovenskem jeziku. Vaja dela mojstra - zato pišite!

"Iskre" naj bodo tudi odraz našega življenja, ki ne vključuje samo premišljevanje pač pa tudi dogodke in dejavnosti v semenišču. Tudi pisanje takih prispevkov kleše mojstra, ampak takih prispevkov v teh "Iskrah" praktično ni. Pišite tudi v tej smeri!

Urednik

SEMENIŠKA
KNJIŽNICA
V VIRAJU

Obenem vam voščimo blagoslovljene
božične praznike
in srečno novo leto
"Iskre"

OD DOMA

Mrak je legel, hud je mraz,
da poka drevje, hrusta sneg,
slabo je razsvetljena gaz,
ko lezem truden v strmi breg.

Meglica senči blede luno,
ki medlo sije na zemljo
in riše pokrajino trudno,
vasico razmetano, vso pusto.

In vendar meni je hudo
sedaj, ko pustil sem te samo.

Še ti pomaham za slovo,
popravim torbo si na ramo.

In že hitreje mi korak
v reber, v dolino stopa.
Iz doline veje topel zrak
in škriplje sneg ter stoka, joka.

Vidmar Cene

IMPRESIJA

Potegnil je lahen vetrič. Krošnja velikega kostanja se je zazibala. Mogočno drevo, ki je prestalo že mnoge viharje, je zaječalo kakor zgaran starec zvečer, ko leže k počitku.

V popoldansko soparo je odjeknil pritajen šepet rumenih listov, ki so oživeli v prijetnem hladu vetra.

Na drobni vejici se majhen zlato-rumen list bori z vetrom za svoj obstoj. Tako droban in ves izsušen, pa vendar - kolikšna volja do življenja. Krčevito se drži svoje vejice, ki mu je kot mati. Hrani ga in varuje. Skozi nešteto viharjev ga je varno obdržala v svojem naročju.

Spet nov naval vetra. List trepeta v zadnjih vzdihljajih. Omagal je.

Neslišno zdrsne v globino. Že ga drži vrtinec vetra in se igra z njim. Počasi, kakor padalec se spušča na tla. Narahlo se dotakne mehke trave in obstane. Sam je in ne-močen.

Za njim prileti še en list, prav tak: rumen in suh. In potem še en. Vedno več jih je. Na mehko travo pod kostanjem lega pisana odeja listja, ki je vse bolj gorka. Brez boja se je vdal tudi zadnji list in se pridružil tolikim drugim, ki so omagali pred njim. Gole veje starega kostanja se kakor lačni otroci za kruhom stegujejo proti nebu, kot bi hoteli pomahati v slovo soncu, ki počasi drsi v zaton.

BLIŽNJICE SO NEVARNE

Skoraj vse počitnice sem preživel za knjigo, saj sem imel na Družboslovni šoli v Ljubljani še nekaj "dolgov". Vedno se je dobilo kakšno delo: večina dneva za knjigo, preostali čas pa sem porabil za delo na kmetiji. Ko sem "dolgove" v Ljubljani poravnal, smo se doma odločili, da bi šli v planine. Neke nedelje je prišel svak in odpeljal z avtomobilom sestri in mene na Vršič. Tam smo si obuli planinske čevlje, si nadeli nahrbtnike in se napotili proti Mojstrovki. Ker smo imeli dovolj časa, nismo hiteli. Kljub počasni hoji smo vseeno kmalu prispeli na cilj. Odprli smo nahrbtnike in se malce okreščali. Žigosali smo tudi planinske knjižice. Ogledali smo si čudovite gore, ki se vidijo z Mojstrovke. Ker je bil vever dan, je bil res lep razgled. Nebo je bilo brez oblakov, le veter je pihljal. Ko smo si ogledali okolico, smo se vračali po drugi poti in osvojili še par manjših vrhov. Nato smo se spustili v dolino. Šli smo kar po melišču. Kakšen užitek, ko ni treba skoraj nič hoditi, le malo poskakuješ in že drviš z veliko hitrostjo proti dolini. Ko se je melišče končalo, smo končno prišli do markacije, vendar le-ta ni bila običajna. Bila je le rumena lisa, ki je kazala pot do pravih markacij. Sledili smo ji. Čez nekaj časa sva se s sestro **Marto** ločila od svaka **Marka** in sestre **Aniçe**, ki

sta sledila markacijam, katere so vodile navkreber, in sva si rekla: "Kaj bi hodila v hrib, pojdiva tu dol okrog tiste skale, potem pa se bova levo spustila proti Vršiču." In sva šla. Ko se obrneva nazaj, zagledava sestro Aničo in svaka. Zavpijeva jima: "Dobimo se na Vršiču pri avtu!" Spuščala sva se okrog tiste skale, in končno prišla pod njo. Takrat pa zagledava kočo na Vršiču, ki je bila dlje, kot sva pričakovala. Spustila sva se še malo nižje in prišla nad prepad. Zaradi tega sva se malo dvignila in šla vzporedno ob njem. Plazila sva se čez grmičevje, kar je trajalo približno pol ure. Nato pa zagledava tudi pred sabo prepad. "Nič ne bo," sva si rekla v strahu. "Treba se bo vrniti!" Začela sva se vzpenjati, prišla na prvi, drugi, tretji vrh, pa še vedno prepadi. Že sva se približevala četrtemu. Ko sva spoznala, da tudi tam ne bo nič, sva sklenila, da greva na skalo, ki bi jo poševno preplezala in bi se potem kako spustila na pot, ki je vodila pod prepadom. Šel sem naprej, sestra mi je sledila. Naredila sva nekaj korakov. Pod nama prepad; le pol stopala je na skali in ne veš, ali bo prenesla tvojo težo, ali se pod njo upognila... Sestra je dejala: "Vsaj kesanje zmoliva, predno nadaljujeva." Prekrižala sva se in šepetala molitev, saj glas ni hotel iz grla. Tako iskreno še nisem molil. Po končani molitvi sva se še enkrat prekrižala in počasi nadaljevala.

Drug drugemu sva dajala poguma, pa čeprav so to bile le prazne besede, izrečene s težkim glasom. Pod tem prepadom je bilo melišče, ki je vodilo proti Vršiču. Ljudje so se na njem ustavljali, zrlili v naju, potem pa zopet nadaljevali pot. Čez nekaj trenutkov sem dejal: "Naprej ne moreva, naravnost dol pa tudi ne. Morava se dvigniti!" Kam? Navpična skala je nudila komaj kaj možnosti, da se je lahko oprimeš, oziroma stopiš nanjo. Dvigovala sva se brez besed, brez oziranja v prepad, preverjala skale, ali trdno stojijo, ali ne, ... Končno! Prišla sva do vrha. Nato sva šla po grebenu, ki se je začel spuščati. Dospela sva do steze, se oddahnila in oba naenkrat izgovorila: "Bogu hvala!" Šla sva po stezi in kmalu prišla do avtomobila. Svak in sestra sta naju v strahu čakala. Dejala sta: "Od takrat, ko smo se razšli, sva hodila še petnajst minut, vidva pa kar dve uri več."

Nato smo se usedli v avtomobil in se srečni odpeljali domov.

Brane

PREIZKUŠNJA POTRPEŽLJIVOSTI

Mnogo mladih se je letošnje počitnice odpravilo na duhovne vaje iskat novih moči za svoj šibki jaz. Tudi sam sem se udeležil tedna duhovnosti. Sestavni del takega tedna je tudi tura na Rodico in Črno prst, ki je bila letos posebno doživetje. Bila je to preizkušnja naše potrpežljivosti.

Zgodaj zjutraj je zadonela skupna molitev in nato smo imeli zajtrk. Po zajtrku pa pot pod noge in veselo v planine. Nebo je bilo jasno, le nad Črno prstjo je bilo nekam čudno oblačno. Župnik, s katerim sem hodil, mi je dejal: "Še mokri bomo." Toda nihče ni vzel te izjave resno, pač pa je na njen račun nastalo nekaj dobrih dovtipov.

Ni manjkalo veselja, resnih pogovorov in opazovanja narave. Čim bolj smo se bližali Rodici, tem bolj so se nad nami zbirali temni oblaki in megla. Postajalo je hladno in vedno bolj se je uresničevala napoved: "Še mokri bomo." Naš prvi vrh smo osvojili že v pravi zimi. Novince smo "krstili" zelo na hitro in nato odhiteli naprej. Nismo še hodili dvajset minut, ko so se na nas usule debele kaplje pomešane s točo. Vodja nas je hitro spravil na varno pred strelami. Utaborili smo se, kolikor je bilo mogoče. Zbor, ki je skrbel za našo moralo, pa je zapel tisto lepo ljudsko pesem "Sijaj, sijaj sončece". A namesto sonca je v bližini udarila strela.

Zbor se je ustrašil in namesto da bi pel je zavreščal. Ko je dež nekoliko ponehal smo se hitro odpravili naprej. Nekateri smo bili mokri do ušes, drugi nekoliko manj, a vsi veselo razpoloženi. Namesto godrnjanja, ki bi ga človek pričakoval, se je pojavil smeh. Zbijali smo šale, zafrkavali drug drugega z namenom, da bi pozabili da smo mokri. Včasih smo se nad nekaterimi celo preveč znesli. Toda na Črno prst smo prišli polni energije. Tu smo se preoblekli, najedli in nato nadaljevali pot proti Stržišču.

Zvečer sem bil Bogu hvaležen za ta dan in za spoznanje, da so še vedno na svetu ljudje, ki ne godrnjajo ali celo preklinjajo ob vsaki nevšečnosti.

Andrej

NAŠ MEŽNAR

Cerkveni prazniki so kakor bistri studenčki na gorski poti. Čim bolj je pot strma, samotna in zaraščena, tem bolj se žejni hribolazec razveseli hladnega studenčka, ki mu pogasi ogenj in vlije v vse ude voljo do življenja. Razumljivo je, da se tega studenčka bolj razveseli prepoten hribolazec, kot pa močvirec. To so cerkveni prazniki.

V semenišču se večkrat spominjam praznikov, raznih pripetljajev in srečanj z različnimi ljudmi. Mnogokrat se spomnim tudi našega mežnarja, ker je prav on zelo tesno povezan s cerkvijo in s prazniki. In spomin dobi peruti in zaplava.

Prižiganje sveč, pobiranje v puščico, priprava hostij in še in še mnogo drugih majhnih in površnim očem neopaznih del naredi naš mežnar. Doma je med hribi. Odmaknjen je od vsega slabega in postavljen Gospodu v zeleno naročje. Delo in trpljenje sta ga skovala v majhnega in žilavega možička. Njegove roke so vedno žuljave in trdne, toda njegovo srce izžareva vso mehko. Skrb za družino je poslikala mnoge gube po njegovem majhnem čelu in njegovi otroci so posiveli njegove vedno kratke lase. Vse na njegovem obrazu je mrtvo, razen dveh majhnih okenc iz katerih izžareva ljubezen do vsakogar. Vsak njegov stavek je preprost in mehak, kakor je mehka njegova duša v božjih rokah. Ne zna tujih jezikov, ne matematike in ne informatike.

To zanj sploh ni pomembno. On veruje v Boga brez tega in naš mežnar je resnično mož vere.

Nekoč je prilika nanesla, da sva skupaj hodila skozi žvrgoleče in zelene gozdove. Najbolj pa se mi je vtisnil v srce tale pogovor.

"Ja, viš Matej, včasih je blo čist drgač," so začele njegove mehke ustnice. Za kratek čas je pomolčal, potegnil iz rane mladosti pripetljajev in začel nekoliko bolj samozavestno pripovedovati: "Ko sem začel hat u šulo, sem že moral jet past." Za trenutek se ustavil in otroško dodal: "Ja, pa sem se bal mal učil." Oči so se mu rahlo zasvetile, kakor dva svetilnika v temi na Atlanski obali in z nasmeškom je priznal: "Rajši sem piku krompir pa kastanj. Seveda smo se včasih na paši tud stavkl," je fantovsko priznal. Obmolknil je in iz bližnje smreke se je med naju naselila tišina. Prepodil sem jo: "Potem se pa niste veliko naučili!" "Zatu se pa ti uč, da baš kaj znal," je mehko odgovoril užaljen obraz.

V hipu me je nekaj močno stisnilo v prsih, ko sem se spomnil na vse prespane šolske in študijske ure. Jezik se mi je prilepil na nebo, on pa je ponovno potegnil novo ribo iz mladosti in začel sončno pripovedovati. Njegove besede so plavale z jadri proti cilju, jaz pa sem ostal sam na kamnitem otoku. Nisem bil čisto sam. Z mano je bila neusmiljena in nevidna roka, ki mi je popackala moj avtoportret.

Matej

TRPLJENJE

"Joj, kako trpim!" reče šolska tabla. "Po meni pritis-kajo z neko belo stvarjo in ti potegi puščajo bele sledo-ve, ki jih kmalu poskušajo zbrisati z drugim vlažnim pred-metom. A kljub temu brisanju, ki je le redkokdaj temelji-to, ostanejo na meni globoke rane, ki že dolgo prekrivajo druga drugo. Po meni pišejo nekateri profesorji. Nekdo s svojimi napol klinopisnimi črkami napiše učencem naslov za šolsko nalogo. Spet drugi poskuša z nekakšnimi znaki, ki močno spominjajo na hieroglife prikazati nekakšne večne resnice. Nekdo s približnimi skicami pomaga učencem, da si lažje predstavljajo določene pojme in besedne zveze. A zadnji izmed teh hudodelcev in sadistov nad ubogimi mrtvi-mi stvarmi poskuša prikazati zgodovinski razvoj besed in besednih zvez. Ta mučenja pa se zlahka primerjajo z grozo-dejstvi, ki jih na meni počno dijaki ali včasih celo boljše rečeno "divjaki". Nekaj napiše, pa takoj zbriše, bodisi z vodo, bodisi z roko. Nato pa zopet piše in misli, da je prav napisal. A večkrat se tudi zmoti."

"Kaj šele jaz," pravijo razredna vrata. "Profesorji me sicer večidel pustijo pri miru. Ne vem pa, ali zaradi ob-zirnosti, ali pa iz lenobe in občutka večvrednosti, da se jim zdi za malo, da bi si sami odpirali vrata. Večje te-žave imam z dijaki, oziroma kakor praviš - divjaki. Lopu-tajo z mano, se naslanjajo name, me odpirajo na stežaj,

ali le pokukajo skozi ozko režo. Pred nekaj časa so celo preizkušali, ali je moja ključavnica še sposobna opravljati svoje delo. Ja, težko je naše življenje."

"Vse to ni še nič," izjavi parket. "Kaj moram pretrpeti šele jaz. Neprestano nosim težka bremena. A ko bi bila vsaj pri miru. Nekateri profesorji na primer, delajo med uro prave maratone vzdržljivosti na razdalji nekaj metrov. Potem so tu razna premikanja stolov, klopi in katedra, ki so seveda "nujno" potrebna. Nekatera po mnenju dijakov, a druga po mnenju profesorja. A kaj delajo z menoj dijaki. Ti ne prirejajo samo maratonskih, temveč tudi zasledovalne tekme. Pri teh pa včasih letijo po tleh tudi stoli - poleg dijakov"

Kamniti Mak

ŠOLSKA KLOP

Pika črna, črte črne
stare rane so.

Prednik svoj obraz razgrne.

Tudi ostre so in bele
moje vse so zdaj.

Vse so v trudu zaživele.

Šolska klop trpiš, živiš.

Tvoje lice govori,

da preneseš šalo, križ.

Vidmar Cene

MAŁA NOČNA OBISKOVALKA

Zvečer prime roka za kljuko. V sobo stopi dijak in se zdrzne, kajti pred njegovimi nogami prečka sobo majhna, črna živalca. Roka avtomatično pograbi metlo in udriha po nesrečni prikazni. Stvar zacvili in izgine v luknjo v steni: spet je ušla, samo za las.

Ko ji njeno drobno, drobno srce preneha biti s tako močnimi udarci, začne zbirati peščico svojih možganov in si misli:

"Tudi danes mi je k sreči uspelo. Ušla sem! Ostala sem sicer brez hrane, imam pa življenje."

V njeni drobni notranjosti se poraja molitev, saj tudi ona ne pozna večjega dobrotnika in varuha kot je Bog.

"Gospod, miš sem, mala nesrečna miška. Vsak dan moram preiskati toliko kotov in odprtín, da najdem nekaj drobtinic kruha in se tako preživim z ostanki, ki padejo človeku z mize. Kljub temu, da ima veliko, me ne prenese in noče deliti hrane z mano. Pregarja me iz dneva v dan, pa čeprav si Ti njegov in moj Stvarnik. Ne ve, da imam tudi jaz probleme, da sem tudi jaz lačna, da tudi mene družica grdo pogleda, če pridem brez hrane, da tudi mene čakajo otroci. Ne more razumeti, da hočem le PREŽIVETI.

Gospod, ne krivim te, ker si mi dal plašno srce, tudi ne, ker sem tako majhna in me zato vsakdo pregarja, prosim

pa te, spremljaj in varuj me še naprej, pomagaj mi pri
mojem životarjenju. Cip, cip-cip, cip. Amen!"

Kamen spotike

GOVOREČE PLATNO

Belo platno kaže.

O, le zakaj

tudi sedaj

ne laže.

Vrstijo se obrazi

in plašni,

grdi, strašni

so izrazi.

Iščejo upajoče oči

iz temnih tal

in iz skušnjav

poti, moči.

Hočejo luč - tēmo le okušajo,

omame, strupi -

prazni upi.

Zaman poskušajo.

Luč dobrotna, daj, posveti

med ljudi,

da bomo mi

bolj mirni mogli v platno zreti.

Vidmar Cene

SPOMIN NATE

Naj morim si misli, ki beže
tja, kamor ne bi smele?

Le bolečine se množe.

Naj išče sreče mi srce
in čaka na pogled, nasmeh?

Upanje solze uduše.

Še sveča išče zraka si,
da bolj močno, lepo žari,
če veter je ne pogasi.

Tako mi hrepeni srce
po tebi, ki si vir moči,
če še jo imaš zamé.

Ne maram več, kot možno je,
in nočem več, kot hočeš ti;
razum se strinja - čustva ne.

Dnevi presanjàni, noči neprespane,
vem da to ni dobro
ne zate, ne zame.

Ojoj, vse to naj ti povem!
Ne morem, nočem in ne smem,
da srčnih ran ti ne odprem.

Ljubezen dajem, prosim naj,
ki ljubim te gorko,
jo zate v Bogu vekomaj

Spomin náte
naj vneta bo molitev -
le záte.

Vidmar Cene

ISKANJE

Dan je prinesel svoje,
truden zdaj lega spat.
Ko petèlin budnico zapoje
moral bo zopet - vstat'.

Tudi junak moj lega,
le skozi okno se ozre.
Do grla sit je vsega,
dela za dnarce zemeljske.

A glej, na nebu zvezda sveti,
le ena se blešči in sama je.
Da mogel bi se tam ogreti,
k njej mu zopet hrepeni srce.

Res, z njo mu lepo je življenje,
k njej le vsak večer hiti.
Zvezda osmisli mu trpljenje,
po njej mu bitje koprni.

Le kaj je to, ki mu umreti brani?
Od mnogih dana je in je le ena sama.
Zvezda, ki niti dan je ne odstrani,
Lahko bila bi Ljubezen imenovana.

Si ti dekle, ki misliš name,
te misli, ta otožnost se noče končati.
Je to ljubezen mame,
ki hoče se razdati?

Fant, ni to tvoj oče,
ali ni ta zvezda nekdo, ki je močan?
Ni to bratec tvoj, ki joče,
in morda On je, ki je vsemogočen?

Junaka sen vzame,
ni sit, kot mislil je, vsega.
Iskal je moč, da zjutraj zopet vstane,
iskal in našel je Boga.

Vidmar Cene

IZGUBLJENI ZAKLAD

Irena, Irena me je poklicala. Stopil sem in se usedel zraven nje na klop. Prej sem nameraval iti kar mimo, brez pozdrava in brez nasmeha. Ne poznam je dobro in še tako čudne stvari govorijo o njej, sem si mislil.

"Živio! Počivaš?"

"Ne, Kam greš?" je hotela spremeniti temo pogovora.

"K maši."

"Lepo... Čeprav... Veš, jaz... izgubila sem vero v Boga, v človeka. Vero v ljubezen v življenje. Oprosti za take besede. Zame je bilo življenje prekruto. Moja duša je polna in prav nikogar nimam, da bi mi lahko razkrila to moje trpljenje in si s tem olajšala bolečino. Sicer pa, kaj mi človek pomeni, če vanj sploh ne verjamem, sploh ne upam več. Sama sem, sama s svojim trpljenjem.

Že kot majhen otrok sem zasovražila ljudi, tako sosedo, kot svoje starše in brata. Spraševala sem se, kdo mi je oče in kdo mati. Jih sploh imam in kje je njihova skrb, ljubezen? Saj ne rečem, da je nista imela. Toda, namenjena je bila bratu. Od te ljubezni sem prejela le očetove zaušnice in mamin prezir.

Odšla sem v šolo. Vse stvari sem si morala kupiti s svojim težko zasluženim denarjem. Starši mi ga nikoli niso dali, niti za najnujnejše stvari ne. Počutila sem se

kot kamen spotike, ki je vedno v napoto in v katerega so se vsi spotikali in ga brcali z ene strani ceste na drugo.

Po šoli sem nameravala oditi v Ljubljano študirat glasbo. Predvsem zato, ker imam rada glasbo in mi hkrati pomeni tudi največ v življenju. V Ljubljani pa tudi ne bi bila v napoto staršem, ki so tej odločitvi močno nasprotovali. Vstrajala sem in tedaj so segli po zadnji možnosti: dom ali Ljubljana. S tem sem dokončno izgubila dom, starše, čeprav tega tudi prej nisem imala.

V Ljubljani sem se kar nekako znašla, čeprav se predsodka o manjvrednosti le nisem mogla znebiti. Ne, da bi si ta občutek nekako zapovedovala, celo verjela sem v enakost človeka. A občutek je ostal in bil kot železna srajca. Nisem se ga mogla znebiti. Dobila sem si nekaj prijateljev, če bi jih lahko imenovala tako. Veš, jaz sem tak človek, ki osebo ne sodi po zunanosti. Gleda pa na njegovo največje bogastvo ali revščino - na njegovo notranjost.

Preživljala sem se s popoldanskim delom. Študirala sem lahko le dopoldan. Vse je šlo dobro, dokler... Veš, od vsega tega napora - telesnega in duševnega, sem zbolela. Vsi pravijo, da sem znorela, pa nisem. Dobila sem le neko nevarno bolezen, ki ji zdravniki niso znali poiskati zdravila.

Po neki predstavi so me počakali pred stavbo. Vabili so me na razgovor in okrevanje. Res sem ga bila potrebna, zato

nisem dosti pomišljala. Peljali so me v tisto "okrevališče" - v umobolnico. Dali so me v sobo, mrtvo, sivo, pošastno tiho, skoraj brez pohištva. V njej sem bila nekaj dni. Razmišljala sem o življenju, o tolikih lepih stvareh, o upanju v boljše življenje, o svetlih željah, o načrtih, ki se tolikokrat porajajo v meni. V svojem srcu sem skoraj oprostila očetu in mami za vse gorje... Dokler, dokler me nista obiskala."

Umolknila je, kot da bi razmišljala, ali naj mi pove tisto najstrašnejše ali ne.

"Ne morem ti opisati njihovih obrazov: vsega besa, vsega sovraštva. Veš kaj mi je rekla mama: Le kako, kako si mogla? Da te ni sram? Le kako se nič ne sramuješ, ker so te zaprli v norišnico? Le kaj bodo rekli ljudje? Le kaj si bodo drugi mislili, govorili? Kako si mogla?"

Ostala sem nema, sama. Bilo je preveč, da bi lahko jokala. Tam sem stala negibna, okamenela. Zrla sem v njihove oči in se spraševala: Ljubezen? Očetova ljubezen? Materina ljubezen? Ljubezen? Potrpežljivost? Skrb? Ljubezen, ljubezen?"

Začela je jokati. "Danes vsaj jočem lahko, takrat niti tega nisem mogla. Oprosti."

V sebi sem začutil grenkobo. Njeno trpljenje in velika revščina v moji duši sta me presenetili. Nisem vedel, kako bi ji lahko pomagal.

"Zaupaj v Boga, v človeka, v smisel življenja in trpljenja in ne obupuj," so bile moje edine besede. V srcu pa sem ji tisočkrat ponavljal: "Oprosti, oprosti, ker sem bil tak do tebe, oprosti, ker ti nisem podaril niti malo ljubezni, oprosti..." Še danes ji v svojem srcu ponavljam: "Ne obupuj!"

In še je rekla: "Šest let sem bila v bolnici. Najlepših in najvažnejših v mojem življenju in sploh v človekovem življenju. Prosim te še, da tega ne poveš nikomur. Mi obljubiš? Veš, življenje in ljubezen sta največja zaklada, če jih lahko nekomu podariš, drugače pa..."

Peter

S M R T

Beseda, za katero se skriva vzhod in zahod; beseda, ki pretrese človeka v njegovem temelju, beseda, ki prihaja od Boga.

Prijateljica Smrt. Še pred dobrimi desetletji je bila mnogo bolj domača, kot danes. Trkala je na trhla in okovana vrata. Ljudje so jo sprejemali. Verovali so, da je Ona samo sončni mrk, ki nastane za trenutek na naši sončni poti.

Potrkala je na kmečka vrata in se naselila v hiši kmeta vsaj za tri dni. Nihče je ni odganjal v bolnice med apnenčaste zidove in med sodobne aparate. Ti, slovenski viharnik, ki si bil rojen pod tremi očaki si spoznaval Njo že od otroških let dalje v umirajočih starših in sosedih. Nisi bil sam, ko si umiral. Ob sebi si imel ženo, otroke ali še celo starše. Prišel je duhovnik s sivimi lasmi, s čipkastim koretljem in s črno štolo okoli močnega vratu. Spremljala sta ga dva strežnika, suha, z razkuštranimi lasmi in z močno sklenjenimi rokami. Mož od Boga poslan ti je očistil packe še iz zadnjih strani knjige življenja. Po odhodu duhovnika in dveh molčečih strežnikov si se umiril. Sedaj si samo še čakal, kdaj se boš združil z Njim preko sestre Smrti, kot jo je imenoval Frančišek Asiški. Ti zadnji trenutki ti niso bili trenutki vpitja in groze, ampak čas umirjenosti in zadovoljstva. Čist si in zato se boš lahko združil z Njim, ki je čistejši od nas. Končno si le dočakal zadnji vrtljaj zemlje okoli svoje osi. Še zadnjič si nemo pogledal svojo ženo in otroke in jim z očmi povedal tisti stavek, ki ti je bil v življenju najdražji in najsvetlejši in ki si ga v življenju skrbno hranil v svoji okovani skrinji: Smrt je potrkala na tvoja kmečka prsa. Toda ne s koščnimi prsti, ampak s prsti otroka. Kako more biti smrt temna, ko pa prihaja od Svetlobe?

- "Pridi, ne bojim se te. Čakam na svoje novo potovanje," si si mislil. V rokah močno stiskaš roko ljubljene osebe. Ta trenutek ni bila stkana iz živčevja, mesa, kit... ampak iz ljubezni. Smrt je prišla s kočijo, se ustavila in potem odprla lepo okrašena vrata. Mirno si vstopil in sedel na mehki sedež. Tiho je zaprla vrata in veselo zapodila iskra konja po zvezdnati cesti.

Otroci, mladeniči in starčki so jo srečavali v svojih umirajočih. Dobro so vedeli, da nekoč prideš tudi ponje. Zato so na vsa svoja dela gledali skozi Sestrina očala.

Tako so v preteklosti mnogi gledali Nanjo. Danes pa slišimo na pokopališču govornika, ki pravi: "Kruta smrt nam je iz naše srede iztrgala našega najboljšega prijatelja. Ostal nam bo vedno v spominu kot pošten in požrtvovalen sodelavec." Dvajseto stoletje je potisnilo smrt v najbolj skrite kotičke življenja. To stoletje je stoletje tehnike in računalništva. Danes znamo vse. Izračunati znamo razdaljo med Luno in Marsom, zlomiti hrbtenico človeku, ker misli drugače in celo podaljšati življenje za uro, minuto... Ni pa se nam še posrečilo ubiti Smrti, niti z najbolj natančnim orožjem. Še vedno je ista. Ona je dekla Gospodova, ki pokorno izpolnjuje Njegove ukaze.

Ravno tako danes potrka na steklena vrata. Ko jo opazijo, takoj zavrtijo telefonsko številko in čez nekaj minut pridrvi kovinska škatla. Vsi nekam hitijo, vsi so zbegani in prestrašeni nad Njenim prezgodnjim prihodom. Bolnika odpeljejo s konzervo in nehote tudi Njo. V bolnici takoj zagradijo bolnika za visok plot raznovrstnih aparatov. Hočejo preprečiti Njen nezaželeni prihod.

- "Oh, kako so naivni in oslovske pameti. Mislijo, da me bodo za vedno prepodili iz elipsaste zemlje" jo obdajajo misli kakor jutranja rosa spomladansko travo. Počasi se dvigne za centimeter, dva... toliko, da lahko prestopi plot

aparatorov. Nato se spusti k puščavskemu bolniku. Povabi ga v svojo kočijo. Ti pa se braniš, otepaš z rokami. S sabo hočeš vzeti hranilno knjižico in oba vikenda. Toda Ona ni prišla po tvoje premoženje, ampak po tebe. Nemočen si pred Njo, kot dvomesečni otrok pred materjo. Odpreš skrinjo. Zgroziš se, ko v njej opaziš polno pajčevine in ne čutiš ob sebi najdražje. Elektronski kazalci se umirjajo, bele halje začno zmedeno hoditi okoli postelje. Vsi plešejo okoli tebe, toda človeka ni nikjer. Zelo žalosten je ta odhod. Podoben si roparju, ki si je nakopičil velik kup premoženja. Uredil si je hišo z bazenom in s parkom. Začel je ravno uživati svoje lažne sadove, ko so nepričakovano prišli miličniki in ga odvedli v majhno vlažno celico.

Tako in podobno doživlja današnji človek sestro Smrt. Človeka so zabetonirali s televizijo, s preobilico hrane in z bučno glasbo. Mladim nočejo povedati, da bo tudi na njihovi poti enkrat zagotovo nastopil sončni mrk. Otroci preobilja se bodo nekoč srečali z Njo. Da, prav ti otroci, ki imajo dobro plačo, lepo, zdravo ženo, dva luštna otroka, letne počitnice na morju in mehko posteljo v kateri poležavajo v nedeljo dopoldne. Prišli bodo zagotovo na srečanje z Njo, toda verjetno nepripravljeni. Občutili ga bodo lahko kot polom. Pri Bogu se bodo pritoževali nad njim, češ, saj nismo vedeli, da tudi smrt obstaja. Za srečanje z Njo pa je potrebno premišljevanje v tišini. Oni pa nočejo imeti mislečih ljudi. Vzgajajo jih za morilce in hranijo jih z javnim mnenjem. Današnje geslo je: "Samo eden ima v rokah mikrofona, samo eden je govornik, zato rabijo čim več zvočnikov, malih in velikih. Vse je urejeno. Če pa kdo hoče imeti svoj mikrofona, mu takoj prerežejo električno žico.

Matej

KRIŽEV POT

Kostanji cvetijo. Zima je. Bel vonj mi omamlja nosnice.
Mama mi da kolo.

"Pelji se, moj sin!"

Sedem na kolo mamine ljubezni in se poženem proti belo cvetočim kostanjem. Sem kar dober kolesar, ampak tega kolesa ne obvladam. Nosi me z ene strani ceste na drugo. Nasproti pridrvi tovornjak. Komaj sem se mu izognil.

Ob cesti cvetijo kostanji. Pomlad je. Bel vonj mi para nosnice. Malo naprej je prepad. Spodaj izvira reka. Ko se pripeljem tja, skočim s kolesa, ker ga ne obvladam, in ga zaženem čez rob. A že sem se prestrašil. Na srečo pa je kolo mamine molitve padlo v vodo in ne na kamenje - udarec je ublažen. Šel sem dol. Mama joče. Jaz pa se jezim na kolo, češ da je imelo zvito krmilo. Popravljaj sem, kar se je kvarilo.

Usedel sem se pod kostanje. Bilo je poletje. Belina je obledela. Barve so izginjale. Omahoval sem, dolgo - morda vse življenje; še po tistem, ko me je buldožer časa potiskal na razpotje in ko me je moč nujnosti prisilila, da se odločim - prerezal sem si žilo; telo je zadrgetalo, obraz je pobledel. Tisti čas sem se z ljubeznijo ozrl na kostanje in jim daroval še zadnji mil pogled.

"Krti so."

Rdeče življenje pa je kar iztekalo.

Jeseni bodo kostanji cveteli temno rdeče.

Njih vonja pa ne bom čutil.

Fast

GOMILA

Plamenček za plamenčkom se nagiba
in vosek, ki diši svečano in skrivnostno
po sveči solze riše, veterc rožce ziba,
v daljavi drevje šelesti temotno.

Zemlja že dehti vsa črna in zravnanana,
z rožami krašena in opleta,
grenka je, s solzami zalivana,
čaka, čaka zemlja sveta.

UTONIL SEM

žAREK vsiljevanja. mislim. vsaj to mi pustite!

odGOVORI !:

DIVIDE

ET

...

Bombni napad

Ck - v srce

in ni več srce. Radijski sprejemnik

UI UI UI UI UI

Filanje s podatki

$$a_1b_1 + a_2b_2 + a_3b_3 = xy$$

Komu na čast se to učim

$$v = (3kT/m)^{1/2}$$

Ne bom potreboval

to be + present participle

Dela me pasivnega

utinam + konjunktiv futura

Je pa položna želja

Vse sprejemam

crk poje Kos

crkni človek

živi nov radijski sprejemnik!

Ne mislim, torej...

IA IA IA IA IA

Blagor tistim, ki jim delam krivico

Poplava valov

Utapljam se

— — — . . . — — —

S O S

NA POMOČ

POMAGAJTE

In ljudje so POMAHALI

In ljudje so zamahnili z roko.

- Nič ne bo z njim.

Samo z rokami nekaj maha okrog sebe.

Treba ga bo malo poživiti.

Poslali so še nekaj valov in -

UTONIL SEM

Fast

REVEŽI

Obup, nemoč. Naj se borim?

Zakaj sem tu, zakaj živim?

Da stradam in trpim?

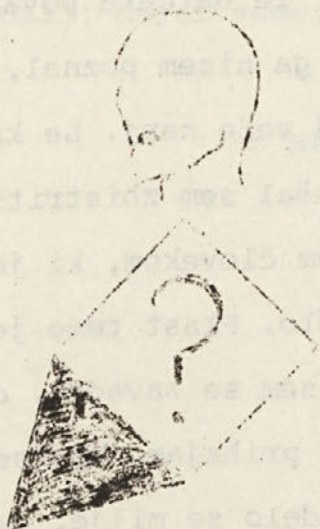
Oj človek, kako si neprijazen,
od mene se obračaš stran.

Oj človek, praviš da za kazen
živim na svetu, jaz tlačan.

Če moreš, le pozabi me!

Ne vtišaš me, bol moja tvoja je
in že z očmi odpiram ti srce.

Vidmar Cene

PRVA BRAZDA

Poletni dan se je z zadnjimi žarki poslavljal, ko sem nameril svoj korak po pobočju nad vasjo. Celodnevno delo na kmetiji me je utrudilo in večerni hlad mi je prav prijetno sedal na lice, ko sem se zleknil pod mlado lipo na robu pobočja in se zazrl v pojemajoče sonce. Težke misli so mi ležale na duši. Veke so mi postale težke, a nisem zaspal, le nenavadne slike so mi zaplesale pred očmi.

Lagoden mrak je lebdel nad prostrano ravnino, kamor me je pripeljala pot. Že lep čas sem sledil tej stezi in ni mi bila zoprna. Vodila me je skozi mehko mračnost, ki je dušila udarce zasukov in požirala osti življenja. Držal sem se te poti ter lagodno dremal življenje, ko me je nenadoma zdramil trk ob človeka. Bilo je nekaj nenavnega. Stal je pred menoj pokončen, veselo presenečen, kot da me dobro pozna, le da čaka povabila, da stopiva v stik. Čudno, toda jaz ga nisem poznal, bil pa sem trdno prepričan, da me nekaj veže nanj. Le kaj? Čutil sem, da nekaj ni v redu. Poskušal sem zbistriti svojo preteklost, da bi našel sled za tem človekom, ki je tako nenadoma vzburkal moj mir. Ni šlo. Plast teme je prekrivala prejadrano pot. Nenadoma sem se zavedel, da nimam preteklosti, da ne vem, od kje prihajam, kje sem, kam grem, in najhujše, - kdo sem? Zdelo se mi je, da se je tema okoli

okoli mene zganila in zarjula kot izdana hinavka, ki skrbno skriva svojo skrivnost, a nazadnje sama od sebe pride na misel hinavkinemu najpredanejšemu varovancu. In res se mi je v mislih porodila drobna, kot čriček krhka želja po spoznanju, ki bi vame zarisalo nekaj, kar je in kar bi tudi ostalo. A bila je le iskra, prešibka, da bi mogla z močjo stopiti med krila teme. Že je skoraj zamrla in zopet bi se zazibal v svoj pokoj, da se nisem ponovno zazrl v človeka pred seboj, čeprav me nekako ni več zanimal. Kljub temu pa sem opazil, da na njegovem obrazu ni več veselega presenečenja kot ob samem srečanju. Zazdel se mi je nenavadno podoben mojemu lastnemu razpoloženju.

Prešinilo me je, kot da bi me kdo zgrabil za vrat in treščil na tla. Odprl sem oči in se zazrl v obris gora, ki so tonile v svetlobi zahajajočega sonca. Še vedno mi je bilo tesno pri duši, toda na nebu se je pojavila nova, jasna zvezda - bil je cilj; najdi samega sebe.

Mirmeks

MLADOSTNIKOVO ISKANJE

Pusta predmestna ulica. Čeprav še ni bila pozna ura, je že legel mrak na mesto. Slabotna svetloba se je le s težavo prebijala iz majhne, umazane svetilke. Veter se je igral s časopisnim papirjem in z odpadki, jih premetaval in metal ob hišne stene ali pa v umazane luže. Od nekje daleč se je slabotno slišal mestni hrup, tu pa je bilo vse tako grozljivo tiho.

Tišino so prekinili koraki, ki so postajali vedno bolj razločni. Nenadoma se je zaslišal strašen ropot, pomešan s kletvicami. Veter se je še z večjo močjo pognal po ulici, kakor da bi bil jezen, ker so ga zmotili pri igri in je hotel sedaj pokazati svojo moč. Med prevrnjenimi kantami za odpadke je ležal mladenič osemnajstih let. Oblečen je bil v rjav usnjen jopič, ki je bil že precej obrabljen in umazan. V nič boljšem stanju niso bile njegove kavbojke. Edino kar je imel novega na sebi, so bile njegove superge. Dolgi črni lasje so mu padali na ramena in sedaj so mu zakrivali tudi obraz. Z malomarno potezo si jih je popravil. Iz žepa je privlekel ploščato stekleničko žganja in naredil požirek. Obraz se mu je spačil od pekoče tekočine, ki se je počasi razlivala po njegovi notranjosti. Nato se je napol usedel in se ozrl naokrog. Nikjer ni bilo nikogar, ki bi videl njegovo sramoto. Že tolikokrat se je vračal domov okajen,

že tolikokrat se je spotaknil in padel in prav tolikokrat je bredel z obrazom po lužah in prahu. Toda vedno se je nekako pobral in odkorakal naprej v temo. Toda danes se mu nikakor ni ljubilo vstati. Naslonil je glavo na zid in se zagledal v nebo. Jasno je bilo in polno zvezd. Čisto drugačno od njegovega življenja. Do sedaj je poznal samo bučne, zakajene lokale, razuzdano družbo in ozke slabo razsvetljene ulice, kjer se je spotikal in pobiral na poti domov. Edina svetla zvezda njegovega življenja je bila Mateja. Spoznala sta se nekega večera na plesu in od tedaj sta bila vedno skupaj. Ko jo je čutil ob sebi, je z lahkot^a pozabil na lokalsko družbo in pijačo. Toda nekoč je od nje zahteval preveč in izgubil jo je za vedno. Tolažbo si je nato iskal pri fiksarkah, ki so ti za denar dale vse, predvsem pa v pijači. Toda Mateje ni mogel nikoli pozabiti.

Začelo ga je zebsti. Motiti ga je tudi začel smrad, ki je prihajal iz prevrnjenih kant. Oprl se je z rokami ob zid in kante in počasi vstal. Na dan je zopet privlekel stekleničko, nagnil jo je, toda požirek mu je zastal v grlu. Naenkrat se mu je zagnusilo, tudi to žganje. Izpljunil ga je, se hitro obrnil in treščil stekleničko ob zid, kjer se je razletela v tisoč koščkih, žganje pa je počasi lezlo po zidu navzdol in se zlilo v lužo. Počasi se je odpravil po ulici naprej. Prihajati je začel v mestno središče, med ljudi. Nenadoma se je znašel pred

cerkvijo. Tolikokrat je že hodil mimo nje, toda nikoli ga ni zanimala. Imel jo je kot za vsako drugo stavbo, mimo katere je moral iti, da je prišel v lokal, med svojo družbo. Toda danes ga je nekaj gnalo, sam ni vedel kaj, v to stavbo. Usedel se je v klopi. Cerkev mu ni bila neznana, saj jih je semkaj pred vsakim večjim praznikom vodil njihov duhovnik k spovedi. Toda to je bilo takrat, ko je ko je še hodil k verouku. Po birmi pa ni več videl njene notranjosti. Z rokami si je podprl glavo in zatisnil oči. Tu notri je vladal mir, ki ga je vsega prevzel. Bil je pravo zdravilo za njegovo dušo. Sam ni vedel, koliko časa je bil v tem stanju, ko mu je nekdo položil roko na ramo. "Mladenič, odpraviti se bo treba, zapiramo." Telo mu je zadrhtelo. Obrnil se je k vsiljivcu, ki ni bil nihče drug kot župnik, ki je prišel zaklenit cerkev. Župnika je njegov pogled premaknil za korak nazaj. Sam ni vedel ali naj temu mladeniču zaupa ali ne, saj ni z ničemer kazal zaupanja. Tako sta nekaj časa molče gledala drug drugega. Nenadoma pa je fant skocil pokonci, se prerinil mimo župnika in planil na prosto. Čutil je, kako ga v njegovi notranjosti nekaj duši. Potreboval je zrak. Globoko je vdihnil, nato pa je začel teči, ne da bi sam vedel čemu. Najprej počasi, potem pa vedno hitreje. Postajalo je vedno bolj svetlo. Tudi hrup se je vračal. On pa je tekkel, kot da bi mu šlo za življenje. Neonska svetloba mu je bičala razgret obraz, medtem ko

je preskakoval od avtomobilskih žarometov obsijane luže in se prebijal med množico naprej. Obraz se mu je začel pačiti od navora. On pa je vedel le to, da mora teči. Končno se je ustavil pred neveliko stanovanjsko hišo, obdano z drevjem in okrasnim grmičevjem. To je bil njegov dom. Ves je bil zadihan in moker od potu. Naslonil se je na vrtno ograjo in se poskušal umiriti. Le s težavo je premagal potrebo po bruhanju. V žepu je poiskal ključ, odklenil vhodna vrata in vstopil.

Tisto noč se je dolgo premetaval po postelji, preden mu je uspelo zaspati. Sanjal je o mladeniču, ki je imel na sebi star ponošen jopič, obrabljene kavbojke in ki je ležal med kantami in umazanijo v pustih mračnih predmestnih ulicah. In videl je svetlobo z neba, ki ga je obsijala, dvignila s tal in ga s tem iztrgala iz kraljestva teme.

Jasno nebo pa so razsvetljevale zvezde, ki se nikoli niso zanimale za usodo človeškega rodu.

Marcel

ISKRE: glasilo semeniščnikov Srednje verske šole v

Vipavi

NASLOV: 65271 Vipava 149

MENTOR: Ludvik Žagar

UREDNIKA: Stane Fajdiga in Norbert Koprivec

TEHNIČNI UREDNIK: Iztok Kržič

VINJETE: Tomaž Golob

TIPKA: Matjaž Knific

TISKA: 4. letnik

Razmnoženo v 400 izvodih.

Vzdržujejo se s prostovoljnimi prispevki.

Zahvaljujemo se vsem, ki ste kakorkoli
prispevali k izidu "Isker".

SEMENIŠKA
KNJIŽNICA
V VIPAVI

Šolsko glasilo
KNJIŽNICA

Leto

Škofjska gimnazija

SKRE

Inv.št.
19054

Semenišče Vipava

